

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
timestvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.50, na izkarnice D 10.—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poština plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje, Telefon Intarurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prtilije, dno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnočekovni
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sobota 4. novembra 1922.

Številka: 250.

Idejni temelji fašizma.

Odkar je fašizem postal gospodar Italije, se mnenja o njem zelo križajo. So ljudje, ki vidijo v njem preporod nacionalizma, znamenja prihajajoče renesanse evropskega človeštva. Nekateri občudujejo v fašistovskem vodji Mussoliniu tip heroja, ki si s svojo močno voljo pridobiva mase in z njimi ustvarja zgodovino; torej filozofija starih Carlylea. Drugi so bolj skeptični in ne pripisujejo italijanskemu fašizmu posebne važnosti. Italijanom je temperament več nego ideje. Še nedavno so imeli komunisti tako močno »večino« kot jo imajo sedaj fašisti. Narod, ki s tako lahkoto izpreminja svoje ideale, ne more prinesiti ozdravljenja današnji evropski družbi. Tudi vrednost fašistovske ideologije je zelo dvomljiva, zlasti z ozirom na demokracijo.

Taka in podobna mnenja se križajo zadnje dni v komentarjih raznih listov, posvečenih dogodkom v Italiji. Toda fašizem je trenutno gospodar Italije in to ga spravlja v ospredje. Kdor se peča s političnimi vprašanji, mora zavzeti napram temu pojavu svoje stališče.

Bilo pa bi zelo napačno, če bi fašizem izločili iz italijanskega miljeja in mu dali nekak obče-evropski značaj. Mussolini se je hotel opredeliti filozofično, pa je dejal, da je Nietzschejevec, da ne črkla demokratično dogma, da se da ljudstvo vzgojiti z moralnimi vplivi: ljudstvu je treba diktaturo.

Ti nazori — znanstveno bi jih spravi pod pojem aristokratski realizem — niso nič novega in izvirnega. Ni bil samo Nietzsche nezadovoljen z demokracijo, marveč tudi cela vrsta drugih mislecev. V italijanskem svetu je bil tolača tega nezadovoljstva znani znanstvenik Scipio Sighele, v zadnjih spisih tudi Guglielmo Ferrero. V bistvu gre za problem razmerja med posameznikom in celoto, ali znanstveno: za individualizem in kolektivizem. To je največji in najvažnejši problem našega časa, ki ga rešuje evropska družba že iz francoske revolucije. Ne bomo posegali v njegovo teorijo in zgodovino, opozarjamo le, da sta dva velika naroda ustvarila dve specifični gibanji, ki naj rešita akutni problem. Prvo gibanje je pangermanizem, drugo fašizem. Oba sta skupno to, da imata isto filozofično podlago. Njuno stališče napram problemu družbe in posameznika je skoraj identično. Oba pokreta podrejata posameznika narodu. Narod je historični pojem.

Pangermanizem se je pojavil dokaj zgodaj; najbolj ga je ojačila nemška zmaga nad Francozi l. 1870—71. Bismark je bil njegov svečenik, cesar Viljem pa Bismarkov učenec. Pangermanizem je moral utemeljiti potrebo nemške ekspanzije, zato pa ni smel računati z demokracijo.

Današnja Italija je približno v istem položaju kakor Nemčija za Bismarkovih časov. Njen največji problem je gospodarska konsolidacija. Vojna »zmagala« je razdražila mase: en del čuti navdušenje, drugi del razočaranje. Problem zemlje ni bil rešen, razmerje med delom in človekom je ostalo na prejšnji nevzdržni podlagi. Državne finance postajajo z vsakim budžetom slabše. Z nasilico, ki nas na jugu Evrope ne sme iznenaditi, se je razvila italijanska oblika pangermanizma, deloma pod nemškim vplivom, deloma popolaoma samostojno. Kakor pangermanizem, tako ima tudi fašizem dva glavna smotnja: 1. strmiti narodne mase na znotraj, dati njihovega mišljenja enoten cilj;

Valutarni dogovor s Češkoslovaško.

Beograd, 3. novembra. (Izvirno.) Z večernim vlakom so dospeli iz Prage dr. Kumavudi, njegov pomočnik Plavšić in ravnaelj Narodne banke Novaković. O uspehi pogajanj v Pragi je izjavil Novaković, da je glede nakupa in prodaje češkoslovaških kron oziroma našega dinarja dosežen popoln sporazum. Za nakup in prodajo dinarja se ustanovi v Pragi posebna centrala, slično pa v Beogradu za nakup in prodajo češkoslovaških kron. Na ta način upa, da se bo onemogočila dispariteta med obema valutama. Na-

Pred prihodom Stambuliskega v Beograd.

Beograd, 3. novembra. (Izvirno.) Ako se bo o priliki obiska Stambuliskega v Beogradu dosegel med našimi oficijelnimi krogi sporazum, se bo gotovo sprožilo tudi vprašanje, zakaj ni ukrenil ničesar, da zatre komitaško gibanje na naši južni meji. Po-

Zopet revolucija v Albaniji.

London, 2. novembra. (Izvirno.) Reuter poroča iz Aten: V Albaniji je izbruhnila revolucija. Vladna četa so

Trocki obupal nad svetovno revolucijo.

Pariz, 2. novembra. (Izvirno.) »Excelsior« objavlja izjavo Trockega o svetovni revoluciji. V sedanjem položaju takega gibanja ni pričakovati in bi ga tudi ne bilo želeli, kar množice še niso pripravljene. Rusija je zadnja država, v kateri bi smela revolucija izbruhniti. S stališča komunističnih

Pomanjkanja tobača v naši državi.

Beograd, 3. novembra. (Izvirno.) Finančno ministrstvo je protestiralo pri direkciji monopolov radi pomanjkanja tobačnih izdelkov, posebno cigaret, ter povdarja, da trpi vsled tega država občutno škodo.

Mussolinijeva metla.

Pariz, 2. novembra. »Petit Parisien« poroča iz Rima: V političnih krogih trde, da bo Mussolini zahteval od min. sveta odstavek grofa Sforze kot italijanskega poslanika v Parizu, ker je Sforza brzojavko, v kateri je ponudil svojo ostavko in ki je bila strogo tajna ter šifrirana, sporočil pariškimi časopisom.

Občinske volitve v Angliji.

London, 2. novembra. (Izvirno.) Po dozdajnih vestih je delavska stranka izgubila v Londonu 200 občinskih mandatov.

London, 2. novembra. Pri večerajšnjih občinskih volitvah so glasom »Times« po dozdajnih poročilih konservativci pridobili 101, zgubili 12, liberalci pridobili 33, zgubili 15 mandatov, delavska stranka pa je izgubila 168 in pridobila le 5 mandatov. Neodvisna stranka je pridobila 37, zgubila 19 mandatov.

Turčija noče v Lausanne.

London, 2. nov. (Izv.) Iz Carigrada poročajo: Sodi se, da bo turška vlada odklonila udeležbo na konferenci v Lausanni.

Grški kralj pozvan na odgovor.

A tene, 3. nov. (Izv.) Listi poročajo, da bo kralj ker se smatra odgovornim za poraz in zlom Grške, pozvan pred preiskovalno komisijo. Ako se ne

dalje je bil dosežen med Narodno banko in češkoslovaškim čekovnim uradom dogovor, da bo češkoslovaški čekovni urad unovčil čeke in menice, ki se bodo pri nas izdali trgovcem za nakup v Češkoslovaški. Ta institucija bo nosila tudi vse eventualne izgube, ki bi nastale vsled valutnih izprememb. To je dalekosežnega pomena za naše trgovce, ki bodo vsled tega mnogo manj izpostavljeni raznim valutarnim izpremembam in iz tega izvirajočim težkočam.

zadnjih vestih je poveljnik komitašev na svojem pohodu došel do črte Ohrid—Bitolj. To je početek nove večje ekspedicije na naše južno ozemlje. »Tribuna« izprašuje, ali je to pot do prijateljsko-sosednih odnošajev med našo državo in Bolgarijo.

se po napadu umaknile v smeri na Berat. Vlada je zbežala v Valono. Stirje vstaski beji so bili obešeni.

interesov bi bilo bolje, ko bi bila revolucija izbruhnila v gospodarsko neodvisnih Zedinjenih državah, ki imajo najboljšo industrijsko tehniko in največje zlate rezerve, ter v Angliji. Politični položaj pa je omogočil revolucijo samo v Rusiji, dočim se drugje ni mogla uveljaviti.

bo hotel odzvati, bo izročena posebnemu vojnemu sodišču in sojen skupno z ministri in contunaciam.

Anglija plača dolgove Ameriki.

London, 2. nov. (Izv.) V Cardiffu je imel zakladni minister Baldwin govor, v katerem je izjavil: Anglija bo delala po možnosti roko v roki z Ameriko. Morda bo ona izmed prvih njenih nalog, da odplača angleška dolgove Združenim državam. Ti dogovori so za Anglijo težko breme. Anglija pa jih prizna in jih prevzema. Rekla je Ameriki, da je odgovorna do slednjega pennyja in da bo do zadnjega pennyja poplačala.

BORZA.

Curih, 3. novembra. (Izvirno.) Predborza: Pariz 37.60, Zagreb 2.20, London 24.53, Berlin 0.08³/₈, Praga 17.30, Italija 23.05, Newyork 548.50, Dunaj 0.0071, žigosane krone 0.0075, Budimpešta 0.22, Varsava 0.04, Sofija 3.75, Bukarešta 3.47.

Zagreb, devize: Dunaj 0.082—0.087, Berlin 1.20—1.50, Budimpešta 2.33—2.63, Bukarešt 40.75—43.25, Milan 250—254, London 272.50—277.50, Newyork 61—62, Pariz 432.50—437.50, Praga 198.50—201.50, Švica 1120—1110, Varšava 0.445—0.545, valute: dolar 60—61, levi 29—31, češke krone 195.50—198.50, funti 267.50—272.50, franki 430, drahme 100, madž. krone 2.26—2.56, marke 1.39, levi 43.50, lire 246—250.

eksploatirati njihovo delo za napredek naroda kot celote; 2. krčiti pota narodni ekspanziji, uveljavljati pod najboljšimi pogoji narodno delo na svetovnem trgu, zavladati nad slabšimi. To je tedaj skupna miselna podlaga fašizma in pangermanizma, in če proučimo teorijo in razvoj pangermanizma v Nemčiji, nam bo jasnejša in lažja tudi sodba o idejni in praktični vrednosti fašizma.

Kakor komunizem postavlja za vzor modro urejeno družbo, tako si pangermanizem in fašizem postavljata za ideal modro urejen narod, historično in biološko edinicco. Zato je komunizem kozmopolitski pangermanizem in fašizem pa sta nacionalna. Oba pa stremita po svetovnem vplivu; prvi si je začrtal cilj »Von Berlin bis Bagdad«, drugi želi nadvlado v Jadranskem in Sredozemskem morju. Gibalna sila obeh pa je ekonomska situacija obeh narodov.

Izločiti fašizem iz italijanske sredine in ga presaditi na pr. na jugoslovenska tla, je sicer mogoče, ne bi pa bilo na korist našemu narodu. Če bi mi sprejeli pangermansko ideologijo, bi s tem napravili križ čez svojo bodočnost. Isto volja za fašizem. Njegove metode bodo podžgale italijanski nacionalizem in nekoliko ozdravile njegovo demokracijo, (o trajnem učinku seveda še ne more nihče soditi, razen če hoče verovati svojim mislim), v drugem miljeju pa morajo nujno povzročiti nešteto konfliktov, anarhijo in nazadovanje. V času, ko je Bismark žel uspehe svoje diktatorske roke, so se tudi na Angielskem pojavili glasovi, naj vlada trdneje brzda mase in posnema nemško reakcijo. Modri državnik Gladstone je odločno odklonil vsako drugo politično metodo nego je demokracija. Vprašajmo se, kdo je zmagal v evropski zgodovini: Bismark ali Gladstone?

Demokracija je danes v krizi, o tem ni dvoma. Upadanje avtoritete, duhovni moralni in idejni kaos, gospodarske težkoče, slepi strankarsko-politični boji itd. — vse to so simptomi te velike krize. Toda demokracija je nujna in neizogibna oblika sodobnega življenja. To je sijajno dokazal baš komunizem, ki je pod egido »diktature proletarijata« porušil temelje demokracije, zato pa danes žaluje na razvalinah lastne hiše. Nobena ekstremna točka se ni dala izvesti; komunistična Rusija so je morala vrniti na stare demokratične temelje in polagoma že zopet uvaja zasebno lastnino in demokratično pravo. Danes gre za to, da države in narodi pokažejo, kaj je in kaj ni demokracija, da ozdravijo svoje množice od vročice, ki jim je slikala čarobne utopije, da pa na drugi strani dajo mesta ljudem, ki so sposobni, s pomočjo treznih in prosvetljenih množic izvrševati delo starih zgodovinskih herojev. Moderna industrijska kultura ne prenaša aristokratskega realizma, ne prenaša pa tudi komunističnega idealizma.

To so v glavnih obrisih idejni temelji fašizma, podani za one čitatelje, ki poznajo idejne struje zadnjih desetletij in ki iščejo v političnih pojavih tudi vzroke in posledice. Diagnoza fašizma je tedaj: Poskus, strmiti s pomočjo nacionalizma razdvoine ljudske mase in jih vporabiti za rešitev glavnih ekonomskih problemov Italije, hkrati pa jih vzposobiti za narodno-romantični imperijalizem. Prognoza Poskus je problematičen za samo Italijo, za ostale narode pa nesprejemljiv. Kako se bo teorija obnesla v praksi, se ne da soditi. Soroden pojav, pangermanizem, je polomil na trdih dejstvih sodobnega ekonomskega in političnega življenja, dasi je bil izgrajen mnogo trdneje in je imel solidnejše pogoje. J—us.

Češkoslovaško-italijanski spor.

Italijansko časopisje se znova živahno bavi z idejo češkoslovaško-jugoslovenskega koridorja ter ogorčeno napada Češkoslovaško, da se še ni odrekla temu načrtu. S tem hoče italijansko časopisje očitno opravičiti zadržanje italijanske vlade v avstrijskem vprašanju, v katerem skuša provesti sabotažo. Naravno je, da so italijanski napadi na Češkoslovaško še zaviti v nekak »boljši« ton, dočim so pa napadi na Jugoslavijo do skrajnosti brezobzirni in surovi. Zanimiv je v tem pogledu tozadeven članek lista »La Voce Republicana«, v katerem se naravnost in brez prikrivanja očituje zadržanje Italije napram Jugoslaviji, odnosno napram Mali antanti. Ta republikanski list konstatira pred vsem, kako je vsa nacionalna in fašistovska štampa takoj po sestanku Beneša in Schanzerja v Benetkah najresneje prorokovala, da »postane Trst kmalu Češkoslovaško izhodišče na morje«. Toda skoro istočasno je isto časopisje začelo v dnevnikih člankih in noticah kaliti razpoloženje napram Jugoslaviji ter s tem seveda tudi proti Češkoslovaški ter proti celi Mali antanti. Ravno te dni pa je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš v praškem parlamentu naglasil, kako skrajni čas je, da se odstrani neprijazno razpoloženje Italije napram Mali antanti.

Odmev Beneševih besed pravi list — ni se izzvenel, ko smo dobili poročilo o govoru fašistovskega vodje Mussolinija v Neaplju, ki je odkrito izjavil, da ali se bo fašisti izročila vlada mirnim potom, ali pa si je bodo priborili s silo. Program te vlade bi bil seveda vojna proti Jugoslaviji, ali z drugimi besedami, proti Mali antanti, ker je Mussolini, ki je poprej priznaval rapsalski ugovor kot nujno politično potrebo, sedaj v Neaplju izjavil, da »odklanja« vsak sporazum, sklopljen v Sv. Margareti med Italijo in Jugoslavijo. Češkoslovaško časopisje odgovarja na italijanske napade, v kolikor se ti nanašajo na Češkoslovaško.

Poluslužbeni praški »Čas« pravi, ozirajoč se na ohlajenje avstrijsko-italijanskih odnosov, da želi Češkoslovaška v svojem lastnem interesu, da se odnosi med Italijo in Avstrijo ne poslabšajo. Želeli bi — pravi »Čas« — da iz sedanje situacije Italija, a osobito neslužbena Italija, črpa pouk, da se za more samo s sporazumom in nesebičnim sodelovanjem očuvati mir. Z neopravičenimi težnjami za ojačenje prestolja ter z imperialističnimi aspiracijami se mir resno ogroža. Mi ne želimo je, da pride do sodelovanja med Italijo in Avstrijo, nego, da se tudi nam omogoči sodelovanje z obema državama.

»Lidove Novine« ostro napadajo nastopanje Italije, da se dokoplje do privilegiranega položaja pri izvajanju akcije za sanacijo Avstrije. Ako je Češkoslovaška dovolila Italiji, da dobi v mednarodni kontrolni komisiji predsedniško mesto, s tem ni priznala Ita-

liji nikakih vodečih vlog. Češkoslovaška želi, da se obdrži in zagaranira nezavisnost in prosperiteta avstrijske republike. Ta cilj pa bo dosežen samo tedaj, ako bodo vse zainteresirane države nesebično izvajale akcije za reševanje Avstrije.

Politične vesti.

* Zanimivosti iz nemškega političnega društva. V dokaz naši trditvi, da je nemško politično društvo na široko odprlo vrata tudi renegatom za vstop, navajamo točko pravil, ki govori o članstvu: »Mitglied kann jeder Staatsbürger männlichen Geschlechtes des Königreiches SHS werden«. Nikjer nikakšne omejitve, da je vstop omejen samo na Nemce. Značilno je, da se je n. pr. učitelja na trgovski šoli Kowatscha vpisal brez njegove vednosti — kakor on sam trdi — med člane ter da si je navedeni naknadno dobil potrdilo, da je izbrisan iz članskega seznama. Končno še pribijemo, da je bil na dan ustanovnega zbora pol. društva v Mariboru znani dr. Mrautlag iz Celovca s svojimi sinovi. Da ni samo slučajno prišel v Maribor, o tem ne dvomimo, in vemo tudi, da si je izslepil potni list za Jugoslavijo pod firmo nekoga športnega društva. In naši takozvani Nemci vkljub temu še vedno z vso drznostjo trde, da nimajo zvez z inozemstvom.

* Sultan odstavljena. Iz Carigrada javljajo, da je narodna skupščina v Angori proklamirala odstavitev sultana. Naslednika ni imenovala, pridržala pa si je pravico, izvoliti državnega poglavarja brez dinastičnih pravic. Država se bo imenovala odslej mesto »Otomansko cesarstvo« — »Turška država«, kar pomenja proglasitev republike.

* Pri občinskih volitvah na Angleskem je po dozdajnih poročilih doživela delavska stranka hud poraz, napredovali pa so konservativci. Značilno za predstoječe volitve v parlament.

* Grčija pristala na lausansko konferenco. »Tempus« poroča iz Athen: Grčija je pristala na to, da se skliče orientka mirovna konferenca v Lausani.

* Volitve na Grškem. Volitve v parlament bodo v drugi polovici decembra.

V SOBOTO IN NEDELJO

NABIRALNI DAN

LIJUSKE KNJIŽNICE.

Dnevna kronika.

— Izjave Dušana Plavšiča v Pragi. Pomočnik jugoslov. fin. ministra g. D. Plavšič je v Pragi povodom razgovora izjavil o valutni regulaciji dinarja sledeče: Mala antanta je danes v pol. oziru za Srednjo Evropo največjega pomena. Če pa naj to ostane, mora napram ostali Evropi tudi v gospodarskem pogledu nastopati enotno. Mora-

le človeško ogorčena, baš kakor bi bila žrtev neprimerno in naslan šale. Zvijala se je v bolih in bila tako razdražena, da je drhtela v meni vsaka žrlica. A ena misel me je vsega obladala, ki je ni moči dovolj jasno izraziti: silila me je nazaj v preteklost. To me je uverjalo, da mi bo podjetje uspešno, če se bom nameril na pravo pot.

Čez nekaj dni mi je prišlo na misel, da bi šel v pisarno gospoda sollicitatorja J. M. M. Baxterja, ki je bil prodal gospodu M' Leodu vilo Holmescroft. Povedal sem mu, da se mi posestvo dopade in da bi ga rad kupil. Ali bi se ne hotel zame pogajati v lastnikom?

Gospoda Baxterja, velikega, že malo osivelega, grgrajočega moža, moja ponudba ni posebno vnela. Prodajal sem vilo gospodu M' Leodu,« je dejal, »in ne vem, bi se li zdaj spodobilo, da moštarihim in pobijam ceno stvari, ki sem jo prej hvalil. Sicer Vam lahko priporočam — — —

»Znano mi je, da zahteva neverjetno ceno,« sem mu prestrigel besedo, »in za nameček še zahteva tisoč funtov za to, kar naziva Vaše, neomadeževano zdravstveno izpričevalo.«

— Gospod Baxter se je sklonil pokonci,

mo torej delati skupno. To pa ima vrednost in pomen le, če se vrednost obojestranskih valut stabilizira. Le potem se more medsebojni promet in izmena blaga razvijati na trdni bazi. Zato delamo na stabiliziranju dinarja, da ga dvignemo na gotovo višino in ga tam držimo. Za naš dinar rabimo centralo v inozemstvu, ki se zanj briga. Za to bi bila po našem mnenju Praga najprimernejši kraj. Mislim, da bomo mogli naš dinar že v najkrajšem času stabilizirati na 11 do 12 centimov curiške relacije. Moram reči, da sem pri svojih medposvetovanjih v Pragi našel za to vprašanje in za naš dinar izredno razumevanje. Upam, da naša akcija v polnem obsegu uspe, tembolj, ker se je dr. Rašín že povodom ženevske konference napram fin. ministru Kumanudiju v ugodnem smislu izrazil in bo zdaj, ko je Rašín fin. minister, prišlo do konkretnega rezultata. On ni za češkoslovaški kredit Jugoslaviji v obliki blaga, ampak smatra za boljše, da dobimo od Češkoslovaške kredit v posojilu, ki bi se porabilo za stabiliziranje in popravilo našega dinarja.

— Meje v Prekmurju so definitivne. Liga narodov poroča v svojem glasilu, da je glede spremembe mej med Madžarsko in Jugoslavijo v Prekmurju skušala posredovati za mirno medsebojno ureditev vprašanja. Ker pa ni prišlo do sporazuma, je zadevo izročila veleposlaniški konferenci, ki pa nima o zadevi več odločati, ker je razmejitvena komisija že izvršila delo in postavila mejnike. Današnje meje so definitivne.

— Za Aškerčev spomenik. Gospod Hinko Nučič, redatelj drame Narodnega gledališča v Zagrebu, je poslal odboru za Aškerčev spomenik nastopno pismo: »Podpiram sem čital v časopisih Vaš apel na slovenski narod, da se postavi našemu nepozabnemu velikega pesniku A. Aškercu dostojen spomenik in Ljubljani. Na svojo lastno inicijativo sem takoj storil sklep, da zberem v svoji bližnji okolici majhno zbirko prispevkov. Posrečilo se mi je. Pošiljam Vam istočasno 4200 K, ki so jih zbrali za spomenik sami ubogi kulturni delavci, umetniki »Nar. kazališča« v Zagrebu. Od posebne važnosti je ta skromna zbirka: Darovalci so zastopniki vseh treh naših plemen: Hrvaši, Srbi in Slovenci, ter so s tem činom najlepše dokumentirali svoje iskreno jugoslovenstvo. — Izročam Vam ta skromni dar zagrebških gledaliških umetnikov in njih voditeljev v nadi, da se čim prej postavi dostojen, umetniško dovršen spomenik dičnemu našemu poetu na najlepšem prostoru v Ljubljani, ki naj večno kliče v spomin našim mladežem in našim otrokom Aškerčeve jeklene besede: Mi vstajamo! Ni ljubo vam? Mi vstajamo gotovo v življenje svetlo, novo. Mi nečemo umreti, mi hočemo živeti! — — —» apel na naše iskrene čestilce velikega pesnika pa pride gotovo do popolnega izraza, do popolnega uspeha, ako se nemudoma sestavi četa 250 do 300 oseb iz rodoljubov, ki bodo sledili mojemu zgledu širom naše domovine Jugoslavije,

Zbodel sem ga v živo, začel sem ga zanimati, postal je pazljiv.

»Vaše jamstvo v hiši. Ali se ga ne spominjate?«

»Da, da. Da še nihče ni umrl v hiši, odkar stoji. Povsem dobro se spominjam.«

Ni goltnil, kakor delajo ljudje, ki niso vajeni lagati, ali čeljust se mu je tako nerodno zganila in uprl je motne oči v polico z uradnimi spisi ob nasprotni steni. Štel sem trenutke, ena, dve, tri — ena, dve, tri — in sem dospel do deset. Dobro vem, da človek lahko preživi v takem roku večke duševne potrtosti.

»Dobro se spominjam.« Usta so se mu malo razklenila, kakor bi bil skušal staro gren.

»Tako se stvari me seveda ne motijo,« sem nadaljeval, »jaz si nisem vtpepel v glavo, da bom kupil le takšno hišo, ki je smrt še ni posetila.«

»Seveda ne. Nihče se s takimi stvarmi ne ukvarja. Gospod M' Leod je malo muhast — prav za prav njegova žena; in ker sem mu mogel ugoditi, sem mu ceno nekoliko navil — kakor mi je veljal zajem moje stranke — dasi mi je bilo zelo neugodno.«

»Zato sem se tudi napotil k Vam. Iz

tako, da vsako izmed njih zbere v svoji odrejeni okolici na svojo polovico vsaj toliko, kolikor sem jaz med svojimi kolegi zbral v osmih dneh. Na ta način bi mogel slavni odbor zbrati v najkrajšem času vsoto od 1.000.000 K, morda tudi več, ter postaviti spomenik čim prej. Moja misel je izvedljiva, samo dobre organizacije in malo nesebične požrtvovalnosti je treba.« — Tudi mi priporočamo Nučičev predlog v uvaževanje. Izkaz njegove zbirke prinašamo kot II. izkaz prispevkov za Aškerčev spomenik na drugem mestu.

— Jugoslov. akad. draštv »Triglava« na Dunaju. Z našim osvobodjenjem in ujedinjenjem se je izpolnil večji del idealov naših predvojnih dijaških organizacij; zavedni jugoslovanski dijakci hočejo nadaljevati začeto delo svojih predvojnih tovarišev in privedi do bližnj, drugi, važnejši del teh idealov, torej popolno ujedinjenje vseh Jugoslovancev in stajanje našega, do sedaj še trošenega naroda v narod jugoslovanski z enim kulturnim in političnim ciljem. Da to privede do vrh, je bila osnovana že lamsko leto dijaška organizacija »Triglava«, katera si je postavila gornji cilj za nalogo. Začetkom tega šolskega leta se je zopet jako številno odzvala akad. mladina na Dunaju pozivu »Triglava« in izvolila na svojem prvem običnem zboru sledeči odbor: Predsednik: Bonačić Mandin; Ante, cand. med., podpreds.: Šlander Joža, cand. ing. forest., tajnik I.: Živočević Damjan, cand. med., tajnik II.: Igo Oraš, cand. ing. forest., blagajnik: Šefič Tefkija, stud. med., gospodar: Rupnik Vilko, cand. med., knjižničar: Gavrilović Bogdan, cand. med., arhivar: Dolenc Vladimir, abs. med., odbor. niški namestniki: Malenković Svitolik, cand. med., Guteša Petar, cand. med., revizija: Hadžić Mehmed, cand. med., Pivnička Milka, stud. iur.

— Samomorji v Sloveniji. V lamskem letu je izvršilo v Sloveniji samomor 117 oseb. Od teh se jih je obesilo 53, vstrelilo 38, a utopilo 18. Tri osebe so se zaklale, tri so se vrgle pod vlak, dva pa sta se zastropili. »Najprijetljivejša« smrt samomorilcev v Sloveniji je torej še vedno — vrvi.

— Posojilo 100 milijonov frankov. Kakor poročajo listi, najme naša država v Franciji posojilo 100 milijonov frankov, katere porabi za opremo vojske, nabavo orožja in municije. Ker je posojilo zelo nujno, se postopa pri pogajanjih po skrajšanem roku.

— Ustanovitev fašistov v Nemčiji. Berlinski listi poročajo, da so napadi in izgredi komunistov rodili v nacionalističnih krogih močno protiakcijsko, ki je sklenila ustanoviti po vsej Nemčiji posebno organizacijo po vzgledu italijanskih fašistov, ki bo imela nalogo boriti se proti komunistom in vsem protinacionalnim elementom. Poziv na vstop v nemške fašistovske organizacije je našel vspešno dober odziv, do slej je vpisanih že lepo število članov, ki pripadajo največ krogom dijakov, bivših častnikov, uradnikov, trgovcev in raznih drugih namoščenecv.

njegovih besed sem posnel, da Vam je hiša prav dobro znana.«

»Da, da, poznam jo, poznam. Saj je jo sezidale moje sorodnice.«

»Gospodična Montrie, glumim. Kako zanimivo! Brez dvoma so bile zaverjene v posestvo, preden so vso krajino prekrili z novimi stavbami.«

»Prav res, močno jim je ugažalo.«

»Nič se ne čudim. Tako miren in sočnen kraj. Ne morem pojmiti, kaj jih je napotilo, da so vilo prodale.«

Med Angleži je navada nomenklu — in širjena, da v vlnudnem nomenklu — trudil sem se na vso moč, da oi se me prikupil — nihče ničesar se storil ali prodal je radi denarja.

»Gospodična Neža — najmlajša sestra — je zbolela« (govoril je izprekridano) »in ker so se silno ljubile, so domovanje prodale.«

»Naravno. Slutil sem, da mora biti nekaj takega. — O staffar-ishireskih Moultriejih (moj Demon neprednarne) stii jih je v istem hipu ustvaril) si ni moči domnevati, da jim je huda za denar.«

»Ne vem, ali smo si kaj v roku.« je odgovoril samozavestno. »Mogoče! Naj odrastek rodovine je iz Srednje Anglezke. (Dalje približno)«

Rudyard Kipling:

Zdravnik hiše.

(The House Surgeon.)

Iz angleščine prevedel K. P.

(Dalje).

V gostilni sem pogledal v zrcalo. Zdelo se mi je, da mi zadnji dan tedna ni baš prijal. Vse, kar sem v Holmescroftu doživel in doživel, sem si drugo jutro natančno zabeležil. Nadejal sem se, da se bom tako iznebil spominov na strašno hišo. Toda dožitki so dejstvomali na mojo dušo tako, kakor pravijo, da učinkujejo na telo nekaki žarki, ki so še povsem neznani.

Manj sem sposoben za Sherlocka Holmesa kakor kateri si bodi mojih zancev; nedostaja mi metode in potrpljenja. In vendar me je silno mikala misel: kaj, ko bi zasledoval tisto nadlego do njenih koreain, do njenega izvora. Nobene teorije ni bilo, ki bi mi pokazala pot, razen meglene ideje, da sem zašel med dva električna pola in sprejel udarec, ki je bil namenjen drugemu. Nato sem občutil v duši silen nemir. Promatral sem se natančno; bal sem se, da me bo zgrabila groza pred nadnaravnim; a duša mi je ostala

Dopisi.

Od sv. Barbare v Slov. Gor. Pred par dnevi je bil tukaj shod invalidov. Govornik je pobiral tudi od invalidov prispevke za invalidsko organizacijo. Bilo je precej invalidov, večina posestniki. Govornik je razmotril različne potrebe invalidov, zahteve na vlado itd. Napadal je med drugim uradnika od okr. gl. Maribor, da je dal rubiti neko vdovo invalida. Mnenja smo, da tudi invalidi spadajo pod enake zakone kakor drugi državljani in upamo da govornik drugi državljani ne pride več.

Slovenska Bistrica. V proslavo 10-letnice bitke na Kumanovem je bila v torek, dne 24. okt. ob 8. uri zjutraj davovana v farni cerkvi daritev, ki so ji prisostvovali zastopniki uradov in vojaštva ter učiteljstvo s šolsko mladino. — Mestni aprovizacijski odbor se je razširil — pritegnili so se še sledeči gg.: Antolič Vekoslav, Kolarič Jurij, Marinšek Anton in Žurman Jos. Odbor se je sledeče konstituiral: predsednik Lorger Edmund, podpredsednik Dorn Josip in tajnik Sajko Matija. — Mestni občinski odbor je sklenil v svoji seji, dne 27. oktobra t. l. da se bodo dali računi tukajšnjih obrtnikov, ki so bili predloženi po dokončanem popravilju mestnega magistrata, klavnice in ene mestne hiše, ugotoviti potom gradbenega inženirja iz Maribora in to v navzočnosti župana Danijela Omerza ter občinskih odbornikov Grila, Justineka in Kosa. Le tako priznani računi se bodo plačali. Glede hiše št. 159 se je ponovno sklenilo, da se proda, ker je potem izvedenecv doznano, da bi temeljita popravila zelo dosti stala — kar bi bilo le v škodo občine. Izkupiček kupnine pride v ubožni sklad mesne občine, letne obresti se bodo porazdelile med mestne ubožce. V isti seji se je živahno razpravljalo o ustanovitvi meščanske šole v Slovenski Bistrici. Vsi odborniki so izrazili mnenje, da bi bila otvoritev take šole za cel slovenjebistriški okraj izrednega pomena. G. županu se je dalo pooblastilo, da vse potrebno poizveduje zlasti glede šolskih potrebščin in drugih izdatkov ter da o tem v prihodnji seji obširneje poroča.

Iz Konjic. Povsod po Sloveniji se opaža nekako enakomerno razvijajoče se življenje na vseh poljih, le naše Konjice ti nudijo posebnost svoje vrste. Ze ozkotirna železnica (modrost in dalekovidnost starih tržanov) je nenavaden pojav in priča, da se v tem delu sveta živi povsem drugače. Spričo tako ozkih komunikacij z ostalim svetom je pač naravno, da malo vemo o političnem gibanju izven naše okolice, o socialni akciji oddaljene vlade, o novih gospodarskih pojavih in različnih drugih izpremembah današnjega sveta. Tuje, ki pride k nam, se čudi, da mi ničesar ne vemo o boju proti draginji, o padanju cen in dvigu naše krone, kajti konjiški trgovci so kljub naročevanju blaga iz "inozemstva" vedno in povsod neobčutljivi, kadar bi šlo za znižanje cen. Le takrat smo šli z ostalo državo v istem tempu in sicer, ko je padec krone povzročil katastrofalno podraženje življenjskih potrebščin. Tedaj si videl, kako je utripala krona na mestih, sladkorju in moki. Zalostne povojne razmere so tudi pri nas pokazale rane v družabnem in gospodarskem življenju. Poleg starih solidnih trgovcev se je v povojnem kaos ugnezdilo nekaj špekulantov in verižnikov, ki hočejo postati celo glasneje cene brez vsakega socialnega čuta. Ta način izkoriščanja konzumentov skužuje vse gospodarsko in družabno življenje. Če se je gospodarsko življenje tako razvilo, da konzumenti potrebujejo tako razvilo, da konzumenti potrebujejo v gotovih posredovalcev med seboj in producentom, naj se bi to vršilo s trgovsko moralno, to je, naj bi se prodajalo pošteno blago brez pretiliranih dobičkov in brez nevarnosti uničenja drugega blaga, ob enem pa bi se ne smelo začeti ozdravljati našega skupnega narodnega in državnega življenja. Prepričani smo, da se bo to ozdravljenje doglednem času tudi izvršilo, ko bo dravo življenje različne nepridiprave ločilo kot gnile tvore.

Celjske vesti.

Mestno gledališče v Celju. V torek, dne 31. t. m. je gostoval na celjskem odru drugič ansambel nar. gledališča v Ljubljani. Vprizorili so Ibsenovo dramo »Hedda Gabler« z gostovanjem ge. Marije Vere, članice beogradskega kr. narodnega gledališča. Gledališče je bilo razprodano, uspeh nad vse sijajen. — Igralce je občinstvo opetovano klicalo pred zastor, Mariji Veri pa je poklonilo Dram. društvo lep šopek. V kratkem gostujejo ljubljanci v tretjič, igra se šele določi.

Ljudsko vseučilišče v Celju ima svoje prihodnje redno predavanje v ponedeljek, dne 6. nov. ob 8. uri. Predava g. nadučitelj Bizjak o »zanimivosti iz kraljevstva števil«. Predavatelj namerava obdelati snov v poljudni obliki. — Poimovanje preogromnih števil bo opiral na stvari in reči iz vsakdanjega življenja in na nekatera nebesna tela.

Celjska mestna elektrarna. Občinski odbor je v eni zadnjih sej sklenil, da pusti mestna elektrarna tehnično in knjigovodstveno natančno revidirati po strokovnjakih iz Ljubljane. Ta revizija se je te dni končala in odkrila zlasti v knjigovodstvenem ozirom več nedostatkov. Najbrž že v prihodnji seji bo odsek za podjetja podal obširno poročilo obeh revizorjev ter staval primerne predloge, da se bo vršilo obratovanje v bodoče eksaktno in na modernejši podlagi.

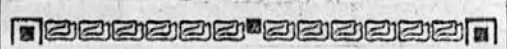
Izvanredni občni zbor Ribarskega društva v Celju se vrši v torek, dne 7. nov. ob 8. uri zvečer v prostorih hotela »Balkan«. Na dnevnem redu je edina točka: Sprememba pravil.

Konfektorsko trgovino je opustil na Sp. Hudinji pri Celju trgovec Zalokar.

ORKESTRALNI KONCERT

Glasbene Matice se vrši v petek, dne 3. novembra ob 20. (8.) uri v Narodnem gledališču.

Mariborske vesti.

Maribor 3. novembra 1922.

m Smrna kosa. Dne 2. t. m. je umrla Sletna Frida Ferenčak, hčerka davčnega uradnika Martina Ferenčaka. Pogreb se vrši v soboto, dne 4. t. m. ob pol 16. (4.) uri popoldne na mestnem pokopališču v Pobrežju.

m Pobijanje draginje v Mariboru. Končno so tudi v Mariboru začeli pobijati draginjo. Dasiravno je to že precej pozno v primeri z drugimi mesti, kjer so občine same pričele to nehvaležno akcijo, vendar upamo, da bomo tudi v Mariboru kmalu dosegli glede padanja cen ostala mesta. Policijski komisariat je pozval zadrugo gostilničarjev in kavarnarjev, naj nemudoma zniža cene jestvin in drugih gostilniških in kavarniških dobrin primerno cenam moka, kave, sladkorja itd., ki so v zadnjem času padle za 30%. Enak poziv je izšel tudi na peke, ki so cene kruha sicer znižali za 4 K pri kg, žemlje pa so ostale pri stari ceni. Moka je med tem padla najmanj za 10 kron pri kg. Torej morajo pasti temu primerno tudi cene kruha. Tudi mesarji niso pozabljeni. Kljub padanju cen živini in splošnemu nazadovanju draginje so ostale cene mesu (tudi pri mestni klavnici, ki naj bi bila drugin za vzgled) neizpremenjene. Posebno oduševstvo pa uganjajo mesarji pri mesu nižje vrste in pri drobovini, kateri so cene navili kar najvišje (vanji na pr. stanejo že 30 K!) Javnost pa je prepričana, da bi mesarji tudi pri bolj »kristjanskem« dobičku še vedno lahko v dovoljni meri uživali dobrota vinskih gor. Vsi, ki se temu pozivu ne bodo odzvali, bodo predani državnemu pravdnstvu, ki bo postopalo v smislu zakona za pobijanje draginje. Vsa javnost toplo pozdravlja to akcijo in upa, da bo s primernim pritiskom dosegla uspeh.

m Prvo moderno podstrešno stanovanje. K tej v št. 246 objavljeni notici nam poroča Jugoslovanski inženirski podjetje, da stavbenik g. Živec ni izvršil adaptacij v podstrešju hiše g. Durjave v Gregorčičevi ulici po načinu, ki ga dru-

gi niso razumeli, ampak da je načrte v isti dispoziciji za g. Durjavo izdelalo jugoslov. inženirsko podjetje. Tudi ni g. Živec pri adaptaciji uporabil kak svoj in nov sistem, ampak je izidal stanovanje s sadrenimi ploščami sistema »Schughe«, ki jih izdeluje stavbena tvrdka »Hitrozid«, ki ima licenco patenta za Jugoslavijo in pri kateri jih je g. Živec dejansko tudi kupil.

m Amerikanska mast je padla od večeraj na danes od 114 na 110 K. Tako se bližamo počasi ljubljanskim cenam, kjer je amerikanska mast po 105 ozir. 106 K. Upamo, da bo v kratkem tudi pri drugih predmetih enako in da bo kmalu zbrisana z Maribora sramota, da je najdražje mesto v Jugoslaviji.

m Marijono gledališče. Jutri, 5. t. m. je prva predstava. Igra se igra »Obuti maček«. Pričetek ob 15. uri v mali dvorani Narodnega doma. — Telovadno društvo Sokol, odsek za naraščaj.

m Sestanek državnih uslužbencev in upokojencev se vrši v soboto dne 4. novembra 1922 ob 18. uri v razpravnici tukajšnjega cr. žnega sodišča v I. nadstropju, soba št. 53. Ob primerni udeležbi se vrši ta sestanek v porotni dvorani. Poročal bo delegat društva jugoslov. drž. uslužbencev in upokojencev v Mariboru o kongresu državnih uslužbencev, ki se je vršil dne 29. in 30. oktobra v Beogradu.

m Starišem šolobeznih otrok. Mestni magistrat razglašja: Matere, oziroma v slučaju ovire očetje vseh I. razred obiskajočih učencev in učenk mariborskih ljudskih šol, se morajo zanesljivo zglasiti v uradnih prostorih mestnega šolskega zdravnika (mestni magistrat, oddelek mestni fizikat, soba št. 7) in sicer: 1. Deška ljudska šola št. I (Razlagova ulica) dne 7. t. m. od 9. do 12. ure. 2. Deška ljudska šola št. II (Razlagova ulica) dne 8. t. m. od 9. do 12. ure. 3. Deška ljudska šola št. III (Ruška cesta) dne 9. t. m. od 9.—12. ure. 4. Deška ljudska šola št. IV (Samostanska ulica) dne 10. t. m. od 9.—12. ure. 5. Dekliška ljudska šola št. I (Miklošičeva ulica) dne 13. t. m. od 9.—12. ure. 6. Dekliška ljudska šola št. II (Magdalenski trg) dne 14. t. m. od 9.—12. ure. 7. Dekliška ljudska šola št. III (Zrinjskega trg) dne 15. t. m. od 9.—12. ure. 8. Dekliška ljudska šola št. IV (Čankarjeva ul.) dne 16. t. m. od 9.—12. ure.

m Specialist za ženske holecii in porodništvo dr. Benjamin Ipavc v Mariboru. Gosposka ulica št. 46, zopet ordinira.

m Mlad tat. Pekovski vajenec Al-T. je izmaknil v noči od 31. na 1. t. m. pekovskemu pomočniku Lovrenčiču iz njegove suknje 100 dinarjev, radi česar je bil predan policiji. Osumljeni tatvino denarja zanika, priznava pa, da je pred več meseci ukradel nekemu drugemu pomočniku hlače ter jih prodal za 100 K.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Petek, 8. nov.: ob 20. uri koncert »Glasbene Matice«. Izven abon. Sobota, 4. nov. Ilirci, abon. A. Nedelja, 5. nov. Baron Trenk, Izv. ab.

Sokolstvo.

o Skupščina Jugoslovanskega sokolskega saveza v Zagrebu. V nedeljo se je vršila v Zagrebu skupščina JSS, na katero so poslale župe svoje zastopnike. Zbralo se nad 150 delegatov iz vseh pokrajin naše države. Češkoslovaško obec sokolsko je zastopal podstarosta brat Stepanek. V soboto popoldne je bila seja saveznega prednajaškega zbora, zvečer pa predkonferenca (od 20. ure zvečer do 3. ure zjutraj) v dvorani nekdanjega sabora. Po predlogu zagrebačke sokolske župe so se predvsem obravnavala nova društvena pravila in rešilo več notranjih zadev jugoslovanskega sokolstva. Skupščina samo je v nedeljo ob 9. uri otvoril savezni starosta br. dr. Ravnihar, ki je ob viharnem navdušenju predlagal vdanostno brzovjavo Ni. Vel. kralju in kraljici in češkoslovaški obci sokolski; pozdravil je navzočega delegata br. Stepaneka in zastopnike jugo-

slovenskega sokolstva. V svojem pozdravnem govoru je spominjal, da je pred štirimi leti točno ob tem času in v tej dvorani proglasilo Narodno veče osvobojenje in ujedinenje našega naroda in podal kratek pregled važnejših dogodkov v JSS. Tajniško poročilo je podal br. dr. Riko Fuks, blagajniško brat Kajželi, načelniško dr. Viktor Murnik, statistično br. Švajger. Vsa poročila so bila brez ugovora odobrena in skupščina je vsem marljivim sokolskim delavcem izrekla svoje priznanje in zahvalo. Volitve so se vršile z vzklikom in so bili izvoljeni za starosta dr. Vl. Ravnihar, za prvega nam. br. dr. Lazar Čar, drugega br. Gjur Paunković in tretjega br. Engelbert Gangl, za odbornike bratje dr. Riko Fuks, Bogumil Kajželi, Nande Marolt, J. Čobal, R. Kostnapfel, dr. Laza Popović, Jaša Nenadović, Dončević in Švajger, za namestnike br. Šlajpah, dr. Matija Ambrožič, Dev Julij, Vilko Turk in sestra Jožica Trdinova, v nadzorstvo bratje Malenšek, Modic in Mesjen, v razsodišče pa dr. Puc, dr. Gregorin, dr. Treo, Ludvik Avgust in dr. Pestotnik, za njihove namestnike dr. Šubic, Bleiweis in dr. Jamar. Za načelnika br. dr. Viktorja Murnika njegove namestnike br. Mirka Ambrožiča, Miroslava Vojinovića in Branka Palčiča. — Po volitvah so se po predlogu poročevalca br. Šlajpaha predvsem odobrila nova društvena pravila, dalje precizirala stališče sokolstva napram škautskim organizacijam, strelskim društvom, Narodni obrani in četništvu. Po predlogu prednajaškega zbora se v letu 1923 ne vrši niti pokrajinski zlet, niti kaka druga večja sokolska prireditve, ker je treba v sokolstvu predvsem notranjega intenzivnega dela. Sedež Sokolskega Glasnika kot saveznega glasila ne bo več v Zagrebu, marveč v Ljubljani in se je dosedanjemu uredniku br. dr. Lazi Popoviću izrekla za požrtvovalno delovanje zahvala skupščine. Prihodnja skupščina se vrši meseca marca 1923 v Beogradu. — Končno se je soglasno sprejela na predlog dr. Fuksa resolucija, v kateri se ponovno povdarja, da je sokolstvo nepolitična organizacija in se odločno odklanja vsak poizkus zamesti v to občnarodno organizacijo politične tendence. S tem je bil dneveni red izčrpan in br. savezni starosta je zaključil skupščino ob 13. uri. Zvečer se je vršil od Sokola I. prirejeni komers na čast delegatom v društvenih prostorih v Bogovičevi ulici ki je najlepše uspel. Skupščina jugoslovanskega sokolstva v Zagrebu je posvedočila, da je to najmočnejša organizacija na temelju narodnega edinstva v naši državi.

Kultura in umetnost

x Otvoritev kolektivne razstave akademič. slikarja prof. Antona Gvajca se vrši v nedeljo 5. t. m. ob 10. uri popoldne v slavnostni dvorani tukajšnjega moškega učiteljišča.

Gospodarstvo.

g Češkoslovaški državni budžet. — Češkoslovaški narodni skupščini je bil te dni predložen finančni zakon za leto 1923. skupaj s pripadajočim državnim budžetom, katerega je finančni minister dr. Rašim obširno obrazložil. Celokupni državni izdatki za l. 1923. so preračunjeni na 19.377.880.639 Kč., od katerih odpade 13.605.075.905 Kč. na redne ter 5.772.807.734 na izredne izdatke. Državni dohodki bodo znašali okrog 18.812.390.860 Kč., od katerih odpade 17.960.953.348 Kč. na redne ter 851.437.512 na izredne dohodke. Nepokriti primanjkljaj znaša torej 567.489.779 Kč. (za 363.261.156 Kč. manj nego letos). Ta primanjkljaj se razlaga na ta način, ker je vlada, ki priznava važnost nizanja cen in pobijanja draginje, sklenila da bo tudi sama zmanjšala javna bremena, a to svojo nalogo hoče izvršiti tako, da je preliminirala dohodke prometa za 400 milijonov Kč. nižje nego letos. Davek na ogle računa istotako za 400 milijonov Kč. nižje nego letos. Poleg tega pa zniža tudi brzovjavne, telefonske, poštno in druge pristojbine. Brez tega bi izkazovala proračunska bilanca znaten suficit. — Vašna novost novega budžeta je, da so državne institucije, zavodi itd., ki nimajo čistega administrativnega zna-

Varujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru,

čaja, preliminarni samo s končnimi zneski tako dohodkov kakor tudi izdatkov. Proračun državnih investicij za l. 1923. znaša skupno 2.999.771.000 Kč. (263.673.750 Kč. manj nego v letošnjem letu). Na tej svoti bodo participirale: investicija predsedništva ministrskega sveta 4.161.000 Kč.; investicija minist. pošte in brzojava 190.000.000 Kč.; investicija ministrstva železnice 1.500.000 Kč.; investicija poljedelskega ministrstva 37.100.000 Kč. ter investicija min. javnih del 1.268.510.000 Kč.

g Trgovina z vinom v Dalmaciji. — Glasom obvestila pokrajinske uprave oddelek za trgovino in industrijo za Dalmacijo, trgovski in obrtni zbori in v Ljubljani je preostalo v Dalmaciji starega vina še okroglo 15.000 hl. Izvoz vina je v zadnjem času popolnoma zastal, tako da je omejena trgovina z vinom le na konzum v pokrajini. V zvezi temu vinske cene niso popustile. Trgatev je končana povsod, izvzemši Vis. Grozdja so se prodale le male količine v Neretvi in sicer 7 do 8 K kilogram, z moštom in mladim vinom pa še ni nikake večje trgovine.

g Trgovska šola v Novem Sadu. Glasom odluka ministrstva za trgovino se osnuje v Novem Sadu nižja trgovska šola, v katero se je dosedaj prijavilo nad 700 učencev.

g Izvoz čebule iz Madžarske. Madžarska je dovolila izvoz 1000 vozov čebule. Vsega se je pridelalo letos na Madžarskem 2300 vagonov čebule.

Delavci se vzamejo na hrano. Vpraša se v upravi. 2150

Dotična oseba, katera mi je 1. novembra okrog 17. ure zvečer na Pobrežju bo izmaknila z ramen ter bila opazovana, se opozori, da jo v teku treh dneh pošlje v tobačno trafiko Krekova ulica št. 6. 2156

Pristopajte
k Jugoslovnski
Matici.

Objave.

§ Glasbena Matica Maribor. Radi koncerta orkestra »Glasbene Matice« odpade za petek določena pevska vaja. Prihodnja pevska vaja moškega zbora je v torek, dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer. Pevske vaje ženskega zbora se prično v soboto, dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer. Novi pevci in pevke se sprejemajo in vpišujejo med pevske vaje in sicer le sedaj ob početku sezije. Odbor.

§ Narodno železničarsko glasbeno društvo Drava naznanja p. n. društvom in posameznikom, da je društvena godba na pihala in lok vsaki čas pod najkulantnejšimi pogoji na razpolago. Reflektanti naj se tozadevno blagovljo obračati na predstvo društva Maribor kor. kol. ali na kapelnika gosp. Antona Skačaj, delavnica južne. žel. Maribor, kor. kol.

§ Nova zavarovalna družba se snuje v Mariboru pod imenom jugoslovenska zavarovalna d. d. »ZORA«. Bo to popolnoma slovensko zavarovalno podjetje z 2.500.000 din. delniške glavnice. Delnice bodo po 250 din. Opozorjamo na današnji razglas o subskripciji delnic.

§ Mestni kino »Znaga« III. in obnem zadnja epoha ameriškega pustolovskega filma »Skrivnost dvojnega križa« v 6. činih se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

Glavni urednik: Radojko Rehar
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Več deklet

v starosti 15 do 20 let sprejme Kartonažna tovarna v Mlinski ulici št. 30. 2142 3-2

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge delne pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328**

Mala oznanila

Kontoristinja s prakso, zmožna slovenskega in nemškega jezika ter slov. stenografije in strojepisja, išče mesto. Vstop takoj. Ponudbe pod »Tako« na upravo »Tabora«. 2157

Mlad državni uradnik, vešč slov., srbelirv., nemšk. in ital. jezika, kakor tudi vseh pisarn. del, želi v prostem času vstopiti h kaki tvrdki, najraje ekspediciji (ker sem v železniški stroki popolnoma verziran) proti mali odškodnini. Pismene ponudbe pod »Vesten« na upravo lista. 2149

Iščem za popoldanske ure postranski zaslužek v pisarni Dopise pod »Postranski zaslužek« na upravo. 2151

Odda se jako dobra hrana (dnevno pečenka in močnata jed). Naslov v upravi. 2152

Dobiva se v vseh boljših trgovinah usnja in na debelo pri:
BERSON-KAUČUK D. D. Zagreb, Wilsonov trg 7.
1922 8-6

ZAHVALA.

O prebriski izgubi našega nadvse ljubljenega sina, brata in svaka, gospoda

Josipa Štrempfel

kr. narednika 45. pešpolka v Mariboru

se najiskrenejše zahvaljujemo v prvi vrsti g. zdravniku podpolkovniku Korenčanu, g. podporučniku Voduseku, g. zdravniku Petroviču, g. častitemu duhovniku, g. naredniku Martinčiču ter sestram za ljubeznivo ravnanje, tolažbo in požrtvovalnost za časa bolezni rajnega. Dalje se zahvaljujemo še gg. darovalcem in nosilcem krasnih vencev, gg. narednikom-pevcem in gg. godbenega odseka za ginljive žalostinke ob odprtem grobu. Ob koncu se zahvaljujemo še gg. nositeljem žalne zastave pri pogrebu, vsem, ki so mu lajšali trpljenje za časa njegove bolezni in ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

IDRIJA—MARIBOR, dne 29. oktobra 1922. 2159

Globoko užaloščen rodni Štrempfel in Novak.

POZIV K SUBSKRIPCiji DELNIC

Ministrstvo za trgovino in industrijo v Beogradu je pripravljalnemu konzorciju za ustanovitev zavarovalne d. d. v Mariboru z odlokom z dne 10. oktobra 1922 VI. št. 4435 dovolilo, da prične s pripravljalnimi deli za ustanovitev zavarovalne d. d. s sedežem v Mariboru. To novo podjetje se bode nazivalo

»ZORA«

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA D. D. V MARIBORU

I. Izvleček iz statuta:

- § 12. Trajanje te družbe časovno ni omejeno.
§ 2. Namen družbe je prevzemanje direktnih ter indirektnih zavarovanj proti ognju in direktnih ter indirektnih življenjskih zavarovanj v območju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.
§ 3. Delniška glavnica se določa na 2.500.000 Din in sestoji iz 10.000 komadov na ime se glasečih delnic a po 250 Din nominalne vrednosti.
§ 4. Prevzemna cena vsake delnice znaša 300 Din in mora vsak delničar takoj ob subskripciji vplačati a) 50% nominalne vrednosti delnic in b) diferenco med nominalno ter prevzemno ceno, ki znaša 50 Din pri vsaki delnici. Z ažijskim prebitkom se krijejo v prvi vrsti izdatki združenja z osnovanjem družbe. Ostanek pa se dodeli splošnemu rezervnemu fondu.
§ 5. Za ostalih 50% nominalne vrednosti delnic pa podpiše in izroči vsak delničar menice v prid družbe.
§ 15. Prvi upravni svet, ki obstoji iz 5 članov in 2 namestnikov, volijo koncesionarji in znaša poslovna doba prvega uprav. sveta pet let.
§ 18. Po preteku poslovne dobe prvega upravnega sveta izvoli glavna skupščina delničarjev novi upravni svet sestojč iz 5 članov in 9 namestnikov tudi za dobo pet let.
§ 27. Ko so emitirane delnice že podpisane, skličejo koncesionarji ustanovno skupščino potom objave v treh v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu izhajajočih uradnih listih.
§ 28. Ustanovna skupščina je sklepčna, ako je najmanj toliko delničarjev navzočih, da predstavljajo njihove delnice vsaj 2/3 delniške glavnice.

§ 30. Ustanovni skupščini je pridržano: a) sklepanje o ustanovitvi družbe ter o statutu; o statutu seveda le v okviru oblastno odobrene oblike, b) volitev nadzorstvenega sveta, c) konstatacija, da je statutarno predpisani del delniške glavnice v gotovini že plačan. Ustanovna skupščina sklepa o ustanovitvi družbe in o statutu s tako večino glasov, ki predstavljajo najmanj 1/4 vseh podpisateljev delnic ter vseh delnic, ki se emitirajo.

V vseh drugih slučajih sklepa ustanovna skupščina z absolutno večino glasov.

§ 4. Dodelitev delnic izvrši prvi upravni svet kar najhitreje; za nedodeljene delnice se vplačani denar vrne najpozneje tekom 14 dni po ustanovni skupščini.

II. Podpisovanje delnic začne 5. novembra 1922 in se konča 11. decembra 1922.

III. Javni subskripciji izročene delnice se bodo podpisovale pri: Kreditnem društvu mestne branilnice v Mariboru, Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah, Trgovski banki (poprej Slovenski eskomptni banki) v Ljubljani in njenih podružnicah ter Posojilnici v Mariboru.

MARIBOR, dne 3. novembra 1922.

Prilavljalni konzorcij snujoče se zavarovalne d. d. »ZORA« v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 12, pisarna dr. Slokar-ja, odvetnika v Mariboru.